Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Pedro Agirre Unanue

Azpeitia, Gipuzkoa
(1938-2021)

Aurkibidea

Biografia

Aratz-Matxinbenta (Aratzerreka) auzoko Aratz baserrian jaio zen 1938an. Aita Aratz baserrikoa bertakoa zuen eta ama, berriz, Igaratekoa. Auzoan bertan ibili zen eskolan, 12 urterekin hasita. Baserriko bizimodua egin zuen beti eta basoko lanetan ere aritu zen 18 urtera arte. Sagardogintza gertutik ezagutu zuen auzoko dolare bakarra euren etxean zegoelako. 18 urtetik atzera etxetik kanpo zenbait lantegitan aritu zen lanean, Azpeitiko Urkizu tornu lantegian, Azkoitiko Retimac lantegian, artezgailuak ("rectificadora") egiten, eta Azpeitiko Zubiola Kooperatiban. Xanti anaiarekin batera egin zitzaion elkarrizketa.

Zintak

AZP-034

- **Proiektua**: Azpeitiko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Otegi, Aitziber
- **Data**: 2010-01-25
- **Iraupena**: 77 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Eider
- **Transkribatzailea(k)**: Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Baserriko bizimodua eta herrirako bidea

- **Erref**: AZP-034/002
- **Iraupena**: 0:03:07. **Hasi**: 00:02:04. **Bukatu**: 00:05:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Umetan baserritik bizi ziren. Lanerako behiak izaten zituzten. Diru gutxi zuten, eta oiloei esker aurrera ateratzen ziren. Ama joaten zen azokara jeneroa

saltzera astoarekin. Baserritik herrirako bidea egin zutenean, Santiagok 4-5 urte zituen. Mutrikuar batzuk eta inguruko baserriko lagunak aritu ziren bidea egiten.

2. Laian ibilita, behin gertatutako istripua

- **Erref**: AZP-034/003
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:05:11. **Bukatu**: 00:06:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:
Baserri inguruan baratzea zuten eta laian aritzen ziren. Denek batera egiten zuten laian. Behin, laian zebiltzala, gizon bat zauritu eta hurrengo egunean hil egin zen.

3. Dukearen etxeko errentero izatetik, etxearen jabe izatera

- **Erref**: AZP-034/006
- **Iraupena**: 0:05:21. **Hasi**: 00:10:18. **Bukatu**: 00:15:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Artoa errotara kutxan eramaten zuten. Garai hartan, etxearen jabea duke bat zen eta hari errenta ordaintzeko garia eraman behar izaten zioten. Gerora, gariaren ordez, dirua ematera behartu zituzten. Dukea ez zuten ezagutzen, haren administratzaileekin baitzuten tratua. Azkenean, dukeak saldu egin zituen bere jabegoak eta orduan erosi ahal izan zuen baserria Santiago eta Pedroren familiak. Dukearen administratzailea Zarautzen zegoen, eta hara joan behar izaten zuten tratua egitera.

4. Maizterraren eskubideak

- **Erref**: AZP-034/007
- **Iraupena**: 0:02:11. **Hasi**: 00:15:39. **Bukatu**: 00:17:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Aratz Erreka inguruko etxe guztiak dukearenak ziren. Ondasun asko zituen duke hark. Azkenean, ondasun haiek saltzera atera zituen lege bat jarri baitzen orduan. Etxean bazuten erreformak egitea, horretarako baimena bai baitzuten. Urteren batean gariarekin iritsi ezinik ibiltzen baziren errenta ordaintzeko, erosi egin behar izaten zuten.

5. Guardia zibilak etxean jokoan lasai eta aita estraperloan

- **Erref**: AZP-034/008
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:17:50. **Bukatu**: 00:20:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:
Gerra ostean, estraperloa zegoen garaian, guardia zibilak binaka ibiltzen ziren guardia egiten, eta hainbat etxetara joaten ziren. Beren etxera etortzen zirenean, haiekin jokoan aritzen ziren, eta bitarte horretan aita errotara joaten zen estraperloan egitera.

6. Gerra ostean, erroten egoera

- **Erref**: AZP-034/009
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:20:40. **Bukatu**: 00:21:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Gerra ostean, errazionamendua zegoen eta errotak itxi egin zituzten. Horregatik, estraperlora jotzen zuen jendeak. Nuarbeko errotak hiru funtzio zituen.

7. Ogia eta otorduetako janaria

- **Erref**: AZP-034/010
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:21:50. **Bukatu**: 00:24:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Ogia etxean egiten zuten gerra ostean, eta aste guztirako balio zuen. Udan lizundu egiten zen ogia azkenerako, baina besterik ez zegoen. Otorduetan zer jaten zuten azaltzen dute. Gaztainak danbolinean prestatzen zituzten.

8. Sagarrak jasotzen zirenetik sagardoa egin arteko pausoak

- **Erref**: AZP-034/012
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 00:24:51. **Bukatu**: 00:27:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:
Sagar-denboran zer egiten zuten azaltzen du: sagarra zuhaitzetik lurrera bota, otarrean jaso, zakua bete, makinarekin txikitu, eta barrikatan sartzen ziren. Errege sagarrak eskuz biltzen zituzten, mailatu ez zitezen. Kamioiek sagar onez betetako kaxak ekartzen zituzten. Sagarra ondo ordaintzen zen lehen. Sagardoa egiteko sagar klase asko erabiltzen zuten.

9. Lehen gutxiago zaintzen ziren zuhaitzak eta hobeak izaten ziren

- **Erref**: AZP-034/013
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:27:55. **Bukatu**: 00:28:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:
Sagastiak zaintzeko zorua garbitu baino ez zuten egiten. Zuhaitzak bi urtean behin ematen zuen fruitua. Lehen ez zegoen gaur adina gaixotasun zuhaitzetan.

Transkripzioa
- Eta gero sagastik zaintzeko ta ze itten zenduen?
- Zaintzeko...
- Ezer'e.
- Bakarrikan sorue pixkat garbiu ta simaurre baten batzui faltatzen bazitzakon flora re batez, gurin ez behintzet. Arbolia hazi ta kito. Bi urtetik behin ematen zun e? Baiña eman? Zea, oain bezela sufrie ta? Hoyen beharrik ez zun izeten.
- Ordun gaitzik ez zun izaten
- [...] Oin bezela, oin badauzkagu, baiño...
- Oin doble klase arra o piztiye harrapatzen da.
- Ta ordun ezer ez?
- Ordun ezerren beharrik ez zun izeten horrek.

10. Barrikak garbitzeko moduak

- **Erref**: AZP-034/014
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:28:38. **Bukatu**: 00:29:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:
Dolarean egiten zuten sagardoa barrikatan gordetzen zuten. Sagardoa egin aurretik, barrikak garbitu egiten zituzten ur beroarekin. Beste batzuetan, sua erabiltzen zuten.

11. Patsetako sagardoa

- **Erref**: AZP-034/015
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:29:50. **Bukatu**: 00:31:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:
Patsetako sagardoa ez zuten egiten beraiek. Sagardo hura nola egiten zen azaltzen dute.

12. Dolarearen gaineko zerga jarri zutenekoa

- **Erref**: AZP-034/016
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 00:31:19. **Bukatu**: 00:32:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Sagardoa ez zuten saltzen, eta dolarea erabiltzeagatik ere ez zuten kobratzen. Gerora, dolarea zuenari zerga jarri zioten. Inspektorea miatzera etortzen zenerako, barrika handiak garo artean ezkutatzen zituzten.

Transkripzioa
- Sagardoa saltzen zenuen?
- Ez, ez, hamen Olalde o harek'e harek'e, eneee, zazpi barrika zortzirehun litrokok eramaten zitun harek urtero, urtero eiten zanien.
- Zuei hainbesteko diru bat o ematen zizuen uzteagatik tolarea? Bai, ezta?
- Ez, ez.
- Gero ipiñi ziyoen sagarduai inpuestua, inpuestua sagardua iten zebenai.
- Tolarie zeukenai.
- Dolarie zeukenai, sagardua iten gendun ba? Ta geo etortzen zien sagardue zeon edo ez errejistratzea. Ta ordun in ber izeten zan barrika hoiek ukuillun ipini, garotan tapau ez ikusteko, ordun barrika txiki bat edo bi erakutsi, holaxe moldatzen giñen.
- Inspiktorie etorri eta "etxe honetan gehio dao sagardua! gehio dao!"
- Baiño kriston garo pillakin tapauta egoten ziela, [...] han ze in? Inpuestua ipintzen ziyoen, inpuestua ipintzen ziyoen, bai.
- Bai, bai, inpuestua.
- Dana izkutuka ibili behar.
- Dana izkutuka, dana.

13. Iberdueroren argindarra iritsi aurretik nola moldatzen ziren

- **Erref**: AZP-034/017
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:32:38. **Bukatu**: 00:34:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Argiarekin gaizki ibiltzen ziren baserrian. Errotatik jasotzen zuten argia, eta batzuetan batere gabe egoten ziren. Argindarra Iberduerorekin jarri zutenekoa kontatzen dute. Ordura arte, argindarrik gabe zeudenean, karburoa eta kandelak erabiltzen zituzten.

14. Ura etxean eduki arte egin beharrekoak

- **Erref**: AZP-034/018
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:34:31. **Bukatu**: 00:36:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:
Hasieran ez zuten urik etxean. Ondoko errekatik balde batean ekartzen zuten ura etxera. Arropa garbitzeko, ama nola moldatzen zen azaltzen dute. Dutxarik ez zegoenean, errekara joaten ziren bainatzera, eta bestela terreina handi batzuetan garbitzen ziren.

15. Gerra hasieran, ganadua konfiskatzen

- **Erref**: AZP-034/020
- **Iraupena**: 0:03:42. **Hasi**: 00:37:38. **Bukatu**: 00:41:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

Laburpena:
Santiagok ezagutu zuen gerra eta orduko oroitzapenak gogoan ditu. Tropak etorri eta txahalak eraman zizkietenekoa kontatzen du. Gordeta zeuden gizonek ihes egin zuten orduan.

16. Giroa txartuta gerra hasi zenerako

- **Erref**: AZP-034/021
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:41:20. **Bukatu**: 00:43:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Gerra etorri zenerako, giroa oso txartuta zegoen alderdien artean: batak besteari botoak kendu nahi zizkion. Beren aita Nuarbeko alkatea izan zen, karlisten aldekoa.

17. Aita alkate zenean, auzokoen artean liskarrak

- **Erref**: AZP-034/022
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:43:07. **Bukatu**: 00:44:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:
Aita auzoko alkatea izan zen garaian, auzokoekin liskarrak izaten zituzten, giroa txartuta zegoen.

Transkripzioa
- Aitte alkate zen garai hartan, etxen izan zenduen auzokokin o izaten zan burrukaik?
- bai, bai, burrukaik ez, baiña, "etorri hai, hor baiño leku earragu ziok hamen burrukako. Oain probauko gaituk" eta...
- Lengu dana hola zan.
- Bai, azokatik gora ta artua jorratzen atxurrakin ai giñen ta "etorri hai honea, hamen [...] gaituk kamiyoa juteko", batek eta bestiek "hamen leku earra ziok hamendik zea ingo gaituk! etorri hai heu!". Bata bestiai. Aldemenen pasauta ezta [...] e! Ezta lehen esan deun guztie, layakin layai, ez hayei esan'e e? Ezta ezer'e horrelakoik.
- Leno zan nazionalistak eta karlistak.
- Zuen aittak alkate in zun?
- Bai, asko ez zun'e zea ingo.

18. Baserriko senide guztiei jaten emateko egin beharrekoak

- **Erref**: AZP-034/023
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:44:07. **Bukatu**: 00:46:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Amak baserrian egiten zuen lan: zortzi ume hazten, gurasoak zaintzen... Etxeko denei jaten emateko, amak Santiago ardi bila mendira bidali zuenekoa kontatzen du.

19. Eskolan gaztelaniaz egin behar, baina gaztelania gutxi ikasi

- **Erref**: AZP-034/024
- **Iraupena**: 0:02:18. **Hasi**: 00:46:27. **Bukatu**: 00:48:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak

Laburpena:
Santiago gutxi joan zen eskolara; Pedro 10-12 urtera arte ibili zen. Dotrina buruz ikasi behar izaten zuten; entziklopedia irakurtzen zuten, baina ez zuten ezer ulertzen gaztelaniaz baitzegoen. Maistrak euskaraz egiten zien; euskaraz hitz egiteagatik eraztunaren zigorra jartzen zien ordea, gaztelaniaz ikasten ez bazuten ere. Eskolara neskak eta mutilak joaten ziren.

20. Bi anaiak akolito ibilitakoak

- **Erref**: AZP-034/026
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:49:02. **Bukatu**: 00:50:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Akolito ibili ziren bi anaiak, mezan lagundu behar izaten zuten. Dirua ematen zieten lan horrengatik. Mezara nahitaez joaten ziren. Santiagok poz handiena mezako ardo goxoa etxera eramaten zuenean hartzen zuen.

21. Santiago basora lanera 13 urte zituela

- **Erref**: AZP-034/027
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:50:58. **Bukatu**: 00:53:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
13 urterekin Santiago basoan hasi zen lanean. Han ogi zuri nahikoa jaten zuen eta ardoa edaten zuen. Basoan egurra nola pasatzen zuten azaltzen du.

22. Basoko lana eta tresnak

- **Erref**: AZP-034/028
- **Iraupena**: 0:02:47. **Hasi**: 00:53:13. **Bukatu**: 00:56:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Zuhaitzak botatzeko, trontza erabiltzen zuten. Egur hura okindegietarako izaten zen. Trontzak eta basoko lan-baldintzak nolakoak izaten ziren azaltzen dute.

23. Arrebari erditzen lagunduko zion medikuaren bila

- **Erref**: AZP-034/030
- **Iraupena**: 0:03:23. **Hasi**: 00:57:10. **Bukatu**: 01:00:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Arrebak umea izan behar zuela, Santiago Urrestillara joan zen medikuaren bila. Medikuak, ordea, emaztearekin eztabaida gogorra izan zuen, emazteak ez baitzion uzten etxetik irteten gauez. Azkenean, Santiago Beizamara joan zen bizikletaz, praktikantearen bila. Azkenean Nuarbera iritsi ziren; amak jatekoa prestatu zien eta praktikanteak arrebari erditzen lagundu zion.

24. Arrebak meningitisa pasa zuenekoa

- **Erref**: AZP-034/032
- **Iraupena**: 0:02:13. **Hasi**: 01:00:55. **Bukatu**: 01:03:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Behin arrebak meningitisa harrapatu zuen. Santiagok arreba zaldi gainean jarri zuen, baina beldur zen erori egingo ote zen, zaldi baldarra baitzen. Azkenean dena ondo irten zen, eta botikak ere lortu zituzten.

25. Telefonoaren ordez izara zuriak

- **Erref**: AZP-034/033
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 01:03:08. **Bukatu**: 01:04:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:
Lehen telefonorik ez zenean, izara zuria zabaltzen zuten zuhaitzean, urrutitik jakin zezaten enkarguren bat bazegoela.

Transkripzioa
- Ordun telefonoik ez zan izango, ta nola moldatzen ziñaten? Hemen atzerrekan ez zan telefono bat?
- Oso erreza izeten zan: layeako o zeozer enkargu baldin bagenduken, holako gure arrebakin te, hor aurrian sagarran ondun izarie ipini.
- Izara zuria?
- Ta ordun ya bagiñakigun "ba, badek hor zeozer, o hori in ber diat, o hure jetsi", o zea, sistemie horixe.
- Gure amak hori zea hori neska hori [...] hori izugarri behekotzat hartu zuen, eta hamen zein zan? Ez zait akordatuko oain. Behiñik behin gaixotu o zeoze ein zeuen amai, gure etxeko zeien, eskola hamendik juten zan, eta eskolatik etorri gea ta ama kejauta o zerien ta, "jungo ez bahaiz gaur zera etxea"...
- Ta nik ezer pasauta ez nengola. ta ordun hara amena jun ber.
- Eta nei esan zian izerie hortxe ziok eta eraman ta han Txaaki esaten genun, punte hartan zabaldu izerie ta ipiñi ta hure zea in ezkeo, bestiek bazekiyen.
- Zeozen arrastua.
- Holaxe zian.
- Telefonua huaxe zan.

26. Pedrok egindako lanak: tailerra vs basoa

- **Erref**: AZP-034/034
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 01:04:43. **Bukatu**: 01:06:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Pedrok Urkizu tailerrean egin zuen lan, gero Azkoitiko beste fabrika batean, eta azkenik 30 urte Zubiola kooperatiban. Basoko lana baino hobea zen tailerrekoa. Basoan zer lan egiten zituzten azaltzen du.

27. Zumarragara oinez lanera

- **Erref**: AZP-034/035
- **Iraupena**: 0:02:54. **Hasi**: 01:06:27. **Bukatu**: 01:09:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Santiagok Zumarragako Irimon egin izan du lan, eta oinez egiten zuen harako joan-etorria. Mendiz zer bide egiten zuen azaltzen du. Behin nagusiarekin haserretu zen eta gehiago ez zela etorriko esan zion Santiagok; azkenean, konpondu ziren.

28. Erromerietako ohiturak lehen

- **Erref**: AZP-034/036
- **Iraupena**: 0:02:14. **Hasi**: 01:09:21. **Bukatu**: 01:11:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Gaztetan, Aratz Errekako erromeriara joaten ziren. Erromeriara joan aurretik, etxeko lanak eginda uzten zituzten. Erromeriara joatean, lagunekin afaldu ohi zuten. Erromerian kanpaia jotzen zuenean, neskek etxera joan behar izaten zuten, eta orduan izaten zen neska-laguntzea. Erromeriara soinu-jotzailea etortzen zen. Lehen gehienbat inguruko mendietan egiten ziren erromeriak.

29. Dantza lotuak ematen zituen buruko minak

- **Erref**: AZP-034/037
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 01:11:35. **Bukatu**: 01:14:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Dantza lotua ez da beti libre izan. Behin Aratzerrekako erromerian apaizak ez zuen nahi neska-mutilek kontakturik izan zezaten, eta korroan egiteko ere zapia jarri behar izan zuten tarteko. Zapirik jarri ez zutenei izena hartu zien, gero kongregaziotik botatzeko. Zumarragako Santa Lutzietan ere antzera. Salatariak ere izaten ziren.

30. Ganadua erabiltzea debekatua zegoen egunak

- **Erref**: AZP-034/038
- **Iraupena**: 0:02:32. **Hasi**: 01:14:12. **Bukatu**: 01:16:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Behin gurasoak jaunari guardia egitera joan ziren Ostegun Santuan. Egun hartan arreba eta Santiago gelditu ziren etxean, eta ganaduarekin lan egitea debekatuta egon arren, lan egin zuten. Ama konturatu zen eta errieta egin zien gero.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-19

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com